

Studiereis Turkmenistan Michel

Van 14 tot en met 24 mei 2013 maakte ik een studiereis naar Turkmenistan. Het is een erg leerzame reis geweest waarbij ik heb mogen constateren dat het land veel mooier en gevarieerder landschap kent dan ik dacht en dat andere bezienswaardigheden erg de moeite waard zijn. Minder vond ik de nogal gebrekkige infrastructuur (buiten Ashgabat) met name de soms erbarmelijk slechte wegen en het gebrek aan hygiëne bij restaurantjes onderweg. Maar waar ik dwars door de woestijn reisde was het weer een attractie op zich!

Mijn doel is om reizigers meer van het land te laten zien en plaatsen als Nokhur, Derwaza en Gonur Depe vaker actief aan te gaan bieden. Plus daarbij West Turkmenistan meer onder de aandacht te brengen.

Voorafgaande en na Turkmenistan heb ik door (voor mij deels bekend en deels onbekend) Oezbekistan gereisd. Het was ook goed om beide grensovergangen eens zelf te ervaren en te concluderen dat er (in de hitte) best nog wel wat gelopen moet worden en dat het al beschikken over een visum de procedure danig kan versnellen.

Dinsdag 14 mei Buchara – Mary

-Buchara – grens Farab is 110 km (< 2 uur)

De procedure duurde in totaal zo'n 4 uur van 08:30 tot en met 12:30 uur

Kosten : \$ 75,- + \$ 2,- + \$ 12,- + \$ 2,- = totaal \$ 89,-

(resp. visumkosten, migratietax en de \$ 2,- zijn admi kosten)

De kosten van het visum variëren en zijn afhankelijk van het punt van binnenkomst)

Aan Oezbeekse kant trof ik minimaal 3 controles. Grens zou open zijn vanaf 9.00 uur, maar ze begonnen pas na 9.30 uur met mensen door te laten. Tussen de laatste Oezbeekse grenspost en de eerste Turkmeense gaat een busje (kost 1000 sum of \$ 1,-). De afstand lopen is niet te adviseren vanwege de hitte en de bagage die meegesleept wordt. Tussen de Turkmeense controles ook weer een busje (westerlingen betalen hier \$ 1,-). Tussen de andere controle punten moet er 100 à 200 meter gelopen worden.

→ *advies: mensen beter informeren over grensprocedures in vertrekbrief en/of praktische infos*

→ *advies: mensen visum voor turkmenistan toch voor vertrek te laten regelen*

-Farab grens – Mary is 265 km (zo'n 4 uur)

13:15 oversteek Amu Darja (geen foto's, of stiekem vanuit de auto)

13:30 aankomst Turkmenabad

Eerst stop in Turkmenabad na zo'n uur.

Hier kun je in Hotel Jeyhun lunchen. Prachtig gebouw (maar daar zijn d'r meer van in het land), restaurant netjes.

Maaltijd okay (thee, noodlesoep, bief met groenten) kostte

28 M = \$ 10,-. Betaalde de maaltijd in dollars en kreeg

Manat terug (heb je gelijk je eerste 'Manats'.

Heb er geen kamers bekeken, maar deze zijn volgens de gids goed.

14:45 vertrek

16:20 stop bij zandduinen en motel midden in de woestijn (fam. Megens heeft er geslapen)

17:30 – 19:40 Merw

Groot complex, goede gids in Yevgenia (ze wordt in de LP genoemd, waar ze best trots op is)

Ze is door haar 'omvang' wel een beetje traag (maar dat is mijn enige punt van kritiek). ☺

Je rijdt met de auto naar de verschillende bezienswaardigheden in het gebied.

Entree is met gids inclusief; extra te betalen voor het maken van foto's.

De grote Kyzkala, het mausoleum van Sultan Sanjar en het uitzicht vanaf Erk Kala vond ik de moeite waard. Het mooiste vond ik eigenlijk nog de landelijke omgeving met enkele paardenkarren en vriendelijke bevolking.

→ *Probeer te voorkomen om Merw op 't heetst van de dag te bezoeken. Vroege ochtend en namiddag zijn uitstekend*

→ rij niet heen en weer tussen Ashgabat en Mary. Doe dan minimaal één keer een vlucht. Treinen is erg traag.

→ Proberen Gönur Depe aan te bieden in combinatie met Merw

Ik ben met de gids naar de bazaar in Mary gegaan om Dollars in Manat te wisselen. Dollars hebben trouwens duidelijk de voorkeur.

Hotel Margush, Mary

ziet er keurig uit, grote lobby, receptie goed Engels. kleine single kamers. Standaard twin/double kamers. Let op airco; die maakt namelijk enorm lawaai en ik ben uiteindelijk van kamer veranderd. Geluid hoor je door het hele gebouw.

Restaurant v/h hotel bleek conferentie ruimte te zijn. Dan maar naar Gyzylgum Kafe: restaurantje op zo'n 5 minuten lopen (hotel uit rechts). Leuk terras, wel erg donker. Kaart in Engels. Personeel 'only small English'

Woensdag 15 mei Mary – Ashgabat 365 km (7,5 uur met stops,

Op bazaar gekocht fruit en brood als lunch onderweg)

(vertrek 07:00 – aankomst 14:30 uur)

Met stops in:

- Ulug Depe (8 km omrijden, is echt voor geïnteresseerden), opgraving viel tegen, wel mooie moskee in de verte en uitzicht op Kopet dag gebergte
  - Abiverd (langs de weg maar niet de moeite)
  - Anau (net buiten Ashgabat langs de weg, veel bezoekers, pelgrims die hier zelf koken en in grote potten staan te roeren); hierdoor wel de moeite.
- (de stops zijn 'dichter' bij Ashgabat en bezoek je reizende van oost naar west dus op t heetste moment van de dag)

Hotel Ak Altyn, Ashgabat (verbleven)

Okay hotel, uitstekende ruime kamers, goed bed en goede douche

Receptie vriendelijk en kundig, maar andere services onder de maat (zoals restaurants (slecht), laundry (heel erg duur), geen moneychange (alleen mogelijk in de souvenirwinkeltjes in het hotel).

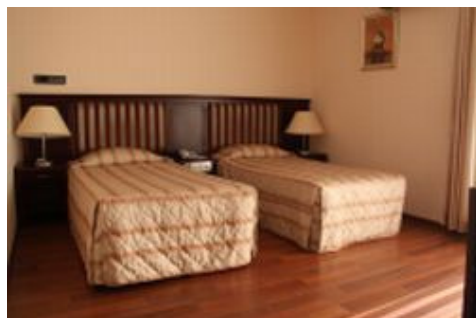
In Hotel Ak Altyn zitten de ambassades van Duitsland en Groot-Brittannië evenals enkele bedrijven

Internet: hotel uit links aan de overkant van de weg (open: 09:00 -18:00).

Snel en goedkoop (2 M voor 20 min ong.) , neem wel paspoort mee en let op: de staat leest mee.

Winkeltjes (water, cola koekjes e.d.): hotel uit links of rechts, ook om grote biljetten klein te maken (koop water of zo).

Ligging Hotel Ak Altyn niet optimaal t.o.v centrale deel van de stad, maar met chauffeur en gids geen probleem. → Ashgabat is te groot om te lopen, dagexcursie met gids aanbieden en zo beschrijven

Hotel Grand Turkmen (bezocht)

Keurig luxe hotel maar vond de kamers vrij klein. Betere ligging aan Inspirational Park en dichterbij centrum met regeringsgebouwen en paleizen. Beter en duurder hotel ook.

Donderdag 16 mei Ashgabat

Ashgabat kent opmerkelijk veel groen en brede, lege snelwegen

De stad heeft meer fontein en dan Las Vegas en de vorige en de huidige president kijken op standbeelden. De stad is gastheer van de Aziatische Spelen in 2017 en daar is nu de focus op. Opmerkelijk veel grote stadions in de stad en trouwens in het hele land.

Het is niet toegestaan om foto's te maken van paleizen en overheidsgebouwen

Gezien:

- Inspirational Park met veel standbeelden van dichters, staatlieden uit de Turkmeense geschiedenis op 20 min. loopafstand van het hotel Ak Altyn (uit rechts)
  - Neutraliteitsbeeld met standbeeld Turkmenbashi
  - Onafhankelijkheidspark
  - Aardbevingsmonument
  - standbeelden Turkmenbashi en Akhal tekke paarden
  - National Museum: rondleiding met Engels sprekende gids (te zien zijn de verschillende bloeiperioden van het land beginnende bij Gonur Depe, Merw, Kuny Urgench en de huidige Neutraliteitspolitiek.). Interessant. Je mag er echter geen foto's maken binnen
  - Tapijtmuseum uitleg door een gids en zie de imposante gigantische tapijten met meer dan 1 miljoen knopen per 4kante meter. Aangezien er voorbereidingen worden getroffen voor een televisie uitzending kan ik niet alles zien.
- Foto's maken in it museum kost maar liefst \$5,- per stuk... ik heb duidelijk aangegeven dat deze vertegenwoordiger van een grote reisorganisatie uit Nederland dit belachelijk vond.
- eventueel stadsexcursie uit de prijs halen van de voorbeeldreizen en als optioneel aanbieden. Duidelijk beschrijven dat Ashgabat groot is en moeilijk te bereizen omdat de bezienswaardigheden ver uit elkaar liggen.

Hors racing: op zondag in het voor- en najaar

Bezochte restaurants in Ashgabat:

- Kantoor Owadan bij Russische bazaar. Heeft ook een kantine/restaurant met goed eten. Hier worden ook dans/muziek show voor groepen verzorgt. Ze maken hier ook picnic lunches en zij verzorgen het eten (sjaslik, groenten, thee, koffie e.d. voor diners bij kampeerovernachtingen.
- Achter zirkus (t.o. Hotel Ak Altyn) buiten zitten (doorlopen naar achter met houten tafels en minder luide muziek
- Minara in groot complex bovenin rond mooi uitzicht wel duur

- Altyn Cinar : met marmeren tafels. Zag er leuk uit, maar bier is duur (Heineken bv 40 M)
- Yimpash shopping complex: op de bovenste verdieping zijn 3 restaurants (een fastfood burgerking achtig, een met kant en klaar maaltijden en een met een i-pad als menukaart

Weetjes:

- In TM zijn elektriciteit en gas gratis. Lucifers zijn niet gratis, daarom later mensen 's winters vaak het gas branden voor warmte...
- Benzine prijs is erg laag M 0,60 per liter.
- Een smerige auto kan een fikse boete opleveren. Auto wordt met grote regelmaat gewassen.

Vrijdag 17 mei Ashgabat – Nokhur 130 of 180 km (vertrek 11.00 u aankomst 16:00)

Stops

- Turkmenbashi moskee (foto's maken niet overal/altijd toegestaan) in Kiptshak (geboorteplaats van Niyazov)
- Geok Depe moskee
- Kow-Ata ondergronds meer, viel tegen, maar je zou er kunnen zwemmen. Maar denk niet dat veel Dimsum klanten tussen de vogelpoep gaan zwemmen. Hier ook geluncht, maar vond het niet echt betrouwbaar. De sjaslikjes lagen in de zon heerlijk te wezen voor de vele vliegen...

Nokhur is leuke dorpje gelegen in mooie, groene vallei.

Imposante begraafplaatsen (2 stuks) waarbij de graven stuk voor stuk gesierd worden door vaak eorme horens van berggeiten. Bij elk bezoek draait de familie ook een lapje stof om de graf'zerk' Interessante in het hart van het dorpje is de oude boom en een klein marktje er omheen.

Homestay heel aardig, slapen op de grond op een matras. Genoeg dekens, lakens aanwezig. Eten was goed, voor één persoon een beetje eenzijdig maar bij meer personen maken ze meer klaar natuurlijk (ik had plof: rijst wortel en kip en tomaten, ui en fruit na (appel bessen).

Verwelkomt met thee, brood en biscuitjes. Famile praat geen Engels
Onder het terras is (westers) toilet en (hete) douche ruimte.
Ruime slaapkamer, gezamenlijke TV ruimte en buiten onder de druivenranken.
→Slaapruijnte goed voor een groep van een man of 8 (10 maximaal)

Zaterdag 18 mei Nokhur – Dekhistan

Ontbijt: licht aangebakke aardappelen met eieren, verser brood

Vertrek 08:30 uur

Aankomst Serdar 10:30 uur

Grens Maktamaguly 12:15 uur

Aankomst in stadje Karakala rond 13.00 uur. Lunch in Karakala, ook weer zo dubieus.

Later hoorde ik van Christina dat Owadan ook lunchpakketten kan verzorgen. Klaargemaakt in de Owadan keuken. Zeker aan te raden als klanten alleen met chauffeur op pad gaan en eigenlijk ook wel met gids. Met name als er onderweg geen goede (lees betrouwbare) lunch gelegenheden zijn. Voor deze dag zou de homestay dat ook kunnen verzorgen (brood, eitje, kaas, fruit e.d.)

→klanten adviseren dat er een gids meegaat als de chauffeur geen Engels spreekt, want de meesten doen dat namelijk niet.

Het maanlandschap bij Karakala is okay, maar niet heel erg spectaculair. Je moet geluk hebben met de zon en het weer.

Aankomst campground 14:00 uur. Niks te doen daar, behalve 2 natuurlijke bronnen (zwembadjes, voor mannen en vrouwen gescheiden). Leuke picnic plek (voor locals) en klanten met een packed lunch.

Te vroeg klaar deze dag en na telefonisch contact met een Engels sprekende gids zijn we doorgereeden richting Dekhistan. Weer terug via Serdar/Gyzylarbat. Dan een lange rit naar Gumdag over een erg slechte weg door het totaal verlaten landschap. Er wordt door Turken gewerkt aan de weg maar dat kan nog een tijd duren. Bij Gumdag kun je twee kanten op:

Of Balkanabad met goed hotel Nebitchi of doorrijden naar Dekhistan (nog zeker 2 uur).

Later bleek dat we door regenval niet de oorspronkelijk geplande route via de Sumbar rivier vallei naar Dekhistan hebben kunnen rijden en een omweg hebben moet nemen.

In dat overnacht je bij de beheerder van Dekhistan in een (eenvoudig) stenen huis op de vloer (met tapijten) of rij je nog 3 uur verder naar het luxe hotel in Balkanbad.

Mij is nog niet duidelijk wat er met maaltijden in Dekhistan zelf gedaan kan worden?? Check Christina

Nu slapen we bij een truckerscafe een uur voor Dekhistan. Chauffeur in de auto, ik in een tentje op de watertank. Het waait hier nogal dus een tent onder een afdakje aan de zijkant van het resto lukt niet, dan maar aan de achterkant op een watertank.

Ook hier is het eten niet echt betrouwbaar, vliegen alom en ik had weer m'n grote twijfels over hygiëne. De familie van de homestay moet vast iets kunnen maken voor deze dag.

Zondag 19 mei Dekhistan – Balkanabad

We rijden vroeg in de ochtend richting Dekhistan. We verlaten de weg al snel om door de woestijn te gaan rijden over een licht geasfalteerde weg. Maar die verdwijnt met grote regelmaat onder het zand van de woestijn. We zien kamelen, met mooie duinen op de achtergrond. De rit dwars door de woestijn maakt een tochtje naar Dekhistan wel bijzonder.

Op een gegeven moment zie je de 4 'torens' van Dekhistan liggen. Het blijken 2 minaretten en de restanten van de toegangspoort van de moskee te zijn.

Je kan in de minaretten en naar boven klimmen. De eerste is vrij donker en de trap is grotendeels uitgesleten. Niet ongevaarlijk maar de het uitzicht op de lege woestijn met die andere minaret is geweldig. We rijden daarna nog naar de moskee Mashat Atta (zie je in de verte liggen) ook weer dwars door de woestijn en erg knap van de chauffeur om behendig door dit gebied te rijden en de weg steeds weer te vinden. Door regenval zijn de sporen van eerdere auto's moeilijker te volgen.

Kortom : zo is een Dekhistan tripje zeer de moeite waard, zeker als de route van Karakal door de woestij kan en echt korter is.

We rijden dan terug richting onze overnachtingsplek en verder via Gumban naar Balkanabad waar we rond de klok van 2 aankomen.

Het **Hotel Nebitchi** is een mooie plek om mijn verjaardag verder te vieren en even bij te komen van de lange ritten en de primitieve overnachtingen. Het hotel is gebouwd in de vorm van een yurt en heeft 3 verdiepingen, waarvan de kamers op de 1^e en 2^e verdieping zijn. De kamers zijn ruim, leuk ingericht en hebben naast een TV ook een klein hoog tafeltje ideaal om even te schrijven. Het restaurant heeft een uitgebreide kaart en serveert goed eten. De kleine bar is gezellig. In de lobby daarnaast diverse zitjes. Zo'n hotel verwacht je niet in zo'n weinig beduidende plaats. Ook hier weer grote, witte gebouwen in de kenmerkende stijl voor Turkmenistan. Standbeelden en fontein zijn ook hier volop te vinden en de plaatselijke jeugd vind er een perfecte plek voor een frisse duik.

→ voor klanten die luxere accommodaties willen kan een excursie naar Dekhistan vanuit Balkanabad geregeld worden en kunnen ze 2 nachten in dit goede hotel slapen

Maandag 20 mei Balkanabad – Gozli Ata, via Yanghikala

Balkanabad – Gozli Ata zo'n 100 km

De volgende ochtend wordt ik verrast door een nieuwe gids die ik tijdens het ontbijt ontmoette. Merdan, de chauffeur, moet blijkbaar terug naar Ashgabat voor een andere opdracht. Of zou het toch te maken hebben met de auto die nogal wat herrie maakte aan het einde van de dag gisteren. Anyway, ik heb geen afscheid kunnen nemen van Merdan en hem niet kunnen bedanken voor zijn inzet en fijn gezelschap ook al was zijn Engels niet uitgebreid.

Dat is dat van de nieuwe gids Maksat wel. Hij is goed zal in de loop van de dag blijken. Hij weet veel, vertelt veel en blijkt een goed gastheer en kok in de vrije natuur.

Er is dus ook een nieuwe chauffeur. Omdat Maksat op het laatste moment is ingezet heeft hij het diner van vanavond niet voorbereiden. We gaan dus eerst naar de bazaar zodat ze hun inkopen kunnen doen. De bazaar is leuk en weinig bezocht door toeristen. De meeste mensen vinden het op zich nog leuk om gefotografeerd te worden. Kleurrijk, vooral in de dameskleding afdeling. Ook stoppen we bij het huis van de chauffeur om de op de bazaar gekochte kip nog even te marinieren. De kip wordt in stukjes gehakt en samen met zout, peper en uien in een plastic zak gedaan om vanavond heerlijk gemarineerd te zijn. Koelbox gaat mee, incl een flesje wodka.

Om 11.00 zijn we dan echt op pad.

Onderweg bereikt de thermometer tijdens een fikse regenbui (de eerste van de reis) de laagste temperatuur van de hele reis : 10C. Maar na de bui neemt de temperatuur weer snel toe en zitten we in no-time op 22 graden.

Om 12.45 lunchen we in een gehucht Gosa Oba op zo'n 30 km van de Jangikala canyon

De lunch is eieren met gebakken worst / salami en een eerste wodkaatje ter kennismaking.

Na de lunch wordt het landschap mooier en komen de mooie kleuren tevoorschijn.

We rijden dwars door een volgend woestijngebied, de weg wordt steeds slechter en we passeren de afslag naar Gozli Ata. Langzaam krijg je een goed idee van het landschap dat

1000en jaren geleden is ontstaan toen de zee zich langzaam terugtrok en hier een spectaculair gebied van .... Achterliet. Het landschap wordt pas echt mooi als we via de weg omhoog naar de noordkant van het gebied kunnen kijken en de spectaculaire, mooi gekleurde rotsformaties zien. Om 15 uur komen we op de top aan. Het landschap is hier spectaculair en je zit over de hele omgeving de mooie kleurschakeringen van de diverse lagen.

Het is genieten van de prachtige omgeving en maak 10tallen foto's terwijl Maksat en de chauffeur eerst voor een kopje thee met koekjes zorgen en daarna de kip sjaslik maaltijd voor gaan bereiden. Er zijn ook tomaten en aubergine die voor een heerlijke afwisselende maaltijd zorgen. Een mooie verrassing op deze bijzondere plek.

Het is de gehele dag redelijk bewolkt en de wind waait soms fel. De opklaring zet niet door en het is dan ook verstandig van Maksat dat hij beslist om niet hier te overnachten, maar terug te rijden naar Gozli Ata. Jammer want het lijkt een fantastische plek om te overnachten en te genieten van de sterrenhemel. Maar het kan er ook gaan spoken als het weer tegenzit.

Om 18.00 uur eten we en om 19.30 wordt de boel opgebroken om naar het pelgrimshuis bij Gozli Ata te rijden, waar we rond 21.00 uur in het donker arriveren.

Hier komen in de weekenden veel pelgrims om de mausolea van deze in Turkmenistan beroemde sugi-leraar en zijn vrouw te eren. Men slaapt er in gezamenlijke ruimtes op de grond. Ook hier weer de vertrouwde tapijten op de grond en een ruime keuze aan bedgoed. Eigen slaapzak wel aan te raden. Er kan gekookt worden in de keukens en er staan grote potten voor grote groepen.

Het toilet gebouw is zo'n 50 m verderop en de hurktoiletten zien er redelijk verzorgd en schoon uit al is de bekende geur van poep en urine nooit ver weg.... ik zal er die nacht genoeg komen om dit goed te kunnen ondervinden...

Men is op het complex ook bezig met het bouwen van nieuwe gastenverblijven. Volgens de gids voor VIP reizigers (incl. toeristen).

Dinsdag 21 mei Gozli Ata – Turkmenbashi, vlucht naar Ashgabat

In de ochtend tijd om de mausolea te bekijken en de grafplaatsen die eromheen liggen. Ook hier weer de lintjes om takken gebonden en een kuil met takken waar vrouwen onderdoor kunnen lopen om hun wens voor veel kinderen kracht bij te zetten. Kleine wiegjes completeren het beeld. De omgeving is ook hier weer fantastisch.

We rijden vanaf 9.00 uur terug richting de hoofdweg en de lunchplek van gisteren (45 min) om richting Turkmenbashi te rijden. Om 11.15 uur bereiken we de Kaspische Zee, de weg er naar toe was op zich goed te noemen in vergelijking met de wegen van de laatste dagen. Voor we Turkmenbashi inrijden moet eerste de auto gewassen worden, want een smerige auto kan een bon van de politie opleveren in dit land.

We rijden Turkmenbashi door om naar Arwaza te gaan. De plek voor de lokale toeristen/families om in de zomer een, naar hun idee, ideale vakantie te hebben in een van de tig gigantische hotels die daar gebouwd zijn. Stuk voor stuk enorme gebouwen dicht op de kust.

→Voor Dimsum klanten die de reis af willen sluiten met een paar dagen Kaspische Zee misschien een optie (maar niet in juni, juli, aug en sep want dan zijn de hotels nagenoeg vol met locals.)

Het Dimsum hotel hier is het Turkmenistan Hotel wat ik niet bekeken heb omdat we naar de luchthaven gingen om mijn vlucht naar Ashgabat te gaan halen. De moderne luchthaven bestaat hier nu 3 jaar en het doel is om er een internationale luchthaven van te maken. Maar omdat er nog geen geïnteresseerde buitenlandse maatschappijen dit ontdekt hebben of het interessant genoeg vonden om er vluchten naar te organiseren blijft het bij dagelijkse een aantal vluchten naar Ashgabat en enkele vluchten per week naar Dashoguz (2,3,5,6) en als het meezit Mary 1x per week op de vrijdag (Christina zal later aangeven nog weinig vertrouwen te hebben in de vluchten

tussen de kleinere steden i.e Mary, Turkmenbashi, Dashoguz, Balknabad). Maar Ashgabat is zeker te vertrouwen en goedkoop (\$ 30 voor een vlucht Turkmenbashi – Ashgabat). Ik heb mijn vluchttijd gewijzigd voor \$ 3.

Terug in Ashgabat neem ik de taxi om nog wat te bekijken. Er zijn geregistreerde taxi's maar in feite kan iedereen voor taxichauffeur spelen. Je ziet mensen dan ook vaak liften.

Ik wordt meegenomen door een familie van 4 uit Dashoguz op weg naar de moskee. De oudste zoon van 6 is erg blij een westerling in de auto te hebben en de moeder zit op de achterbank de baby de borst te geven. Wanneer ik hun 20 M geef voor het ritje (5 M) zou voldoende zijn, krijg ik als dank het gebedssnoer (tasbih).

Woensdag 22 mei Ashgabat

De stadstour begint met op mijn verzoek het Gezondheidspad. Met de gids loop ik een tweetal uurtje tot op een van de hoogste punten met een fraai uitzicht op de stad en de omgeving. In de verte zien we nog de Turkmenbashi moskee in Sjektak de geboorte plaats van de voormalige leider. Daarna bezoeken we nog een aantal standbeelden (akhal tekke, rhytons)

In 'de stad van de liefde' versla ik de gids tenslotte tijdens een potje tafeltennis en geniet ik van een goed en gezellig diner met de agent en Christina. Ik hoor een mooi verhaal van hem over zijn beweegreden om Owadan op te starten. Misschien iets om ooit eens in een mailing om te nemen.

Donderdag 23 mei Ashgabat - Derwaza, via Damla

Om 8.00 uur vertrek uit Ashgabat met een nieuwe chauffeur Misha en de bekende gids Shavkat.

Tolkuchka bazaar op woe, don, zat en zondag.

Op mijn verzoek bezoeken we eerst de Tolkuchka bazaar die een stuk buiten de stad ligt 'op weg richting' Derwaza. Ik kijken er even rond om een indruk te krijgen. Het gehele complex is nog niet heel lang geleden verplaatst naar deze plek. Enorm complex met grote hallen gebouwd in de vorm van het symbool van deze regio (Ahal) op tapijten, op zondag het drukste en wordt er meer vee verhandel (w.o. kamelen), dan de andere dagen. Einde van de ochtend het interessantste. De kleuren zijn er nog wel, maar het is niet meer zo exotisch.

→ [Handig om te bezoeken op weg naar Derwaza/Dashoguz.](#)

Een stop maken we bij het woestijnplaatsje Erbent. Viel me erg tegen, heel veel troep/rotzooi ligt er. Om 12.30 verlaten we de weg po door de woestijn naar Damla te rijden. Een helse rit waarbij ik enkele keren 'gelanceerd' wordt, maar ook wel weer een bijzondere tocht dwars door de woestijn. We zien kamelen en verder één brommer...

Na ruim 2 uur komen we aan in Damla een klein plaatsje midden in de woestijn aan een oase.

Hier krijgen we bij een vriendelijke familie die meer toeristen 'ontvangt' een lunch voorgezet. Daarna 2 uur terug. Een mooi extraatje op weg naar Derwaza voor mensen die de woestijn willen ervaren. Ook om niet te vroeg in Derwaza te zijn.

Damla wordt ook aangeboden als overnachtingsplek voor een tweedaagse woestijnrit. Maar dan moet er met 2 auto's gereden worden. → [woestijnexcursie Damla opnemen bij excursies](#)

Derwaza: men is gestopt met boren op het moment dat men bijna het gas had bereikt, hierdoor is het gas ontsnapt en is de boel ingestort. Om het vrijkomen van het gas te stoppen dacht men het aan te steken in de hoop dat het gas snel op zou branden, maar tot gevolg dat het nu nog steeds brandt en een spectaculair toeristische bestemming is. Volgens de gids is men momenteel echter bezig het gebied uit te kammen en gasplekken in kaart te brengen om de toevoer van gas te beperken en op termijn in de toekomst te laten stoppen met branden. Zou zonde zijn voor de toeristenindustrie.

Kamperen met Owadan. Alles goed netjes en verzorg en het eten is betrouwbaar. Er gaan koelboxen mee en het eten wordt geprepareerd in de bedrijfskeuken of de gids/chauffeur haalt dit op een bazaar onderweg.

Vrijdag 24 mei Derwaza – Dashoguz – Kunye Urgench - Oezbekistan

Derwaza – Dashoguz 4 uur / Ashgabat – Dashoguz is 541 km.

Hotel Uzboi in Dashoguz. De lobby ziet er schoon en netjes uit. De kamers zijn klein en eenvoudig. Maar over het algemeen okay.

Dashoguz – Kunye Urgench 1 uur

1 uur om t park hier te bekijken en dan in 20 minuten naar de grens bij Nukus (Khojeli).

Ook hier weer bus voor 1 M anders lang lopen in de hitte.

TM 2 of 3 controles. Voor Oezbekistan een stuk of 3.

Hier moet het niemandsland wel te voet overgestoken worden, maar misschien dat er vervoer te regelen is ter plaatse.

Tips voor bestaande reizen/bouwstenen

Binnenlandse vluchten zijn in Turkmenistan goed en niet duur. Kijk naar mogelijkheden om een traject te vliegen. Vluchten op Ashgabat gaan over het algemeen wel door. Tussen de kleinere steden niet dagelijks en bij onvoldoende belangstelling willen ze nog wel eens uitvallen.

*** Groepsreizen**

-Oezbekistan en Turkmenistan:

Merw op dag 8 plannen (einde van de middag). Kunnen mensen in de middag in Ashgabat op eigen gelegenheid iets doen (Gezondheidspad, winkelen of uitrusten).

Zondagmarkt Tolkuchka zou ik eventueel op weg naar Derwaza doen of kies bij dag Ashgabat – Derwaza voor een woestijntocht naar Damla 92 uur heen en 2 uur terug)

-Turkmenistan pioniersreis

Dag 4 Nokhur – Balkanabad is volgens mij erg lang, maar ik ben niet via de korte route gereden. Kan woestijn – Gonur Depe – Merw – Mary (plus vlucht naar Ashgabat) niet op één dag?

***FIT reizen rondreizen**

-Centraal-Azië rondreis: verblijf Dashoguz vervangen door kampeernacht bij Derwaza

-Oezbekistan & Turkmenistan: Merw al op dag 7 bezoeken (einde van de dag) ipv de dag naar de grens. Er is een duidelijk verschil (bv in kwaliteit) tussen de Sharq trein (tussen Buchara en Samarkand) en de supersnelle Afrosiab trein (tussen Samarkand en Tashkent)

-Turkmenistan compleet: onzekere factor is de vlucht Turkmenbashi – Dashoguz. Vluchten naar Ashgabat worden gewoonlijk wel uitgevoerd, maar het kan voorkomen dat vluchten tussen de andere plaatsen uitvallen.

***FIT reizen bouwstenen**

-Turkmenistan cultuur reis: de trein is (nog) niet echt een geschikt vervoermiddel. De treinstellen worden vernieuwd, maar het spoor is niet goed, waardoor de treinen erg traag zijn. Ik zou zeker een traject vliegen en het ander over de weg doen. Dan is Merw evt te combineren met een bezoek aan Gonur Depe (extra nacht in Mary) en wordt het nog meer een cultuur reis. Bouwsteen kan eigenlijk ophouden bij Dashoguz/Kunye Urgench want klanten kunnen kiezen terugkeren naar Ashgabat of doorreizen naar Oezbekistan (Nukus / Khiva)

-Bouwsteen Nokhur toevoegen vanuit Ashgabat met overnachting in homestay

-Bouwsteen Gonur Depe → toevoegen

De gids had het ook over Gonur Depe. Dat hebben we nu alleen in de compleet reis.

Gonur Depe is goed te doen op een dagtocht in combinatie met Merw. Dan wel 2 overnachtingen nodig in Mary. Maar voor de geïnteresseerde archeologen.

-Bouwsteen West Turkmenistan (comfortabel met alleen hotels of eenvoudig met kamperen, overnachting Dekhistan / Gozli ata op de grond)

Dag 1 vlucht Ashgabat – Balkanabad (dag 2,4 en 5),

Dag 2 Balkanabad, excursie Dekhistan, met woestijntocht

Dag 3 Balkanabad – Yangikala – Gozli Ata

Dag 4 Gozli Ata – Turkmenbashi

Dag 5 vlucht Ashgabat